

**MISKOLCI EGYETEM
BARTÓK BÉLA ZENEMŰVÉSZETI INTÉZET**

PORTFÓLIÓ

Konzulens tanár:
Gál Péter
gyakorlat vezető tanár

Készítette:
Nyikes Róbert
zenetanár-trombita
MA 60 kredit

Miskolc
2014

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
1.A tanuló személyiségének fejlesztése	3
Egy kiválasztott növendék jellemzése szakmai szempontból.....	4
Reflexió.....	6
2. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése	7
A Gödi Ifjúsági Fúvószenekar egy szakmai napja	7
Reflexió.....	9
3. A pedagógiai folyamat tervezése	11
Intézmény bemutatása az iskolában begyűjtött dokumentációs anyagokkal.....	11
Reflexió.....	15
4. A tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztése a tudás felhasználásával.....	15
Varasdy Frigyes - Nagyiván Éva - Sztán István : Trombitaiskola I. kötet elemzése, különböző szempontok alapján	15
Reflexió.....	17
5. Az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák fejlesztése	17
Számítógéppel segített tanulás.....	17
Reflexió.....	19
6. A tanulási folyamat szervezése és irányítása	20
Rézfúvósverseny szervezése, részvétel.....	20
7. A pedagógiai értékelés változatos eszközeinek alkalmazása.....	25
Fogadóóra vázlata	25
Reflexió.....	26
8. Szakmai együttműködés és kommunikáció	27
Hangszerbemutató óvodásoknak	27
Reflexió.....	28
9. Önművelés, elkötelezettség a szakmai fejlődésre	29
Függelék:.....	31
1.sz. melléklet	31
Irodalom:	32

Bevezetés

Trombita tanári és kamaraművészi diplomámat 1994-ben szereztem a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Miskolci Tanárképző Intézetében. Már főiskolai éveim alatt lehetőségem nyílt betekintést nyerni a tanítás mesterségébe. Harmad- és negyed évesként félállásban taníthattam a Fazekas Utcai Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában. Szakmai pályám úgy alakult, hogy diplomám elvégzése után Németországban tudtam elhelyezkedni, mint zenekari zenész. Ez időszak alatt rengeteg tapasztalatra tettem szert, hangszeres tudásom fejlesztése és a színpadi rutin szempontjából. 1997. novemberétől vagyok a Gödi Németh László Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola trombitatanára.

Dolgozatomban az elmúlt 20 év élményeit, tapasztalatait, a szakmai fejlődésem szempontjából számomra kiemelkedő eseményeket, és az MA 60 tanárképzés alatt szerzett új információkat szeretném összegezni, bemutatni.

Portfóliómban először egy diákomat jellemzem szakmai szempontok alapján, reflexiómban kitérek a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos tanári kompetenciák eszközeinek fontosságára. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése terén bemutatom az általam alapított és vezetett Gödi Ifjúsági Fúvószekar egy szakmai napját, rámutatok a szociális kompetencia közösségformáló hatására. A pedagógiai folyamat tervezése alatt ismertetem szűkebb környezetemet, az iskolát, ahol szakmai tevékenységemet folytatom. Különböző szempontok alapján elemzek, egy, a trombitaoktatásban tananyagként használt tankönyvet. Vázolom, milyen módon van segítségünkre a számítógép, internet használata a zenetanulás terén. A tanulási folyamat szervezését és irányítását, az általam szervezett Pest Megyei Rézfúvós Verseny részletes leírásával, elemzésével, szervezői, előkészítői, és résztvevői aspektusból tárom az olvasó elé. A pedagógiai értékelés változatos eszközeinek alkalmazását, egy fogadóóra eseményeivel és reflexiómmal mutatom be. A szakmai együttműködés és kommunikáció kapcsán óvodásoknak szervezett hangszerbemutatóról és növendékhangversenyről kaphat képet az olvasó. Dolgozatom végén számot adok arról, hogyan képzelem el önképzésem, szakmai fejlődésem.

Bízom benne, hogy portfólióm átfogó képet ad szakmai munkámról, és meggyőződésem, hogy azok az ismeretek, tapasztalatok, új információk, amit az eltelt egy év alatt az MA 60 képzés keretében szereztem, tovább fogják segíteni szakmai pályám sikerét.

1. A tanuló személyiségének fejlesztése

Egy kiválasztott növendék jellemzése szakmai szempontból

1. ábra E. Kristóf hangversenyen

E. Kristófot (1. ábra) általános iskola második osztályától tanítom. Az elmúlt évek alatt sikerült teljes képet alkotnom zenei képességeiről, családi háttéréről, életfelfogásáról, különböző ingerekre való reagálásáról.

Kristóf 12 éves, jelenleg a gödi Huzella Tivadar Általános Iskola 6. osztályos tanulója. Egy kisebb fiú testvére van, aki első osztályos, és szolfézs előképzőre jár.

Édesanyja tanítónő, édesapja gyógytornász. Rendezett körülmények között nevelkedik, ahol a szülők fontosnak tartják a zenei képzést gyermekeik fejlődése szempontjából. Az édesanyja is több évig tanult csellózni diákkorában. Kristóf tisztelettudó, udvarias gyerek. Szabadidejében néptáncra jár, olvas.

Már a felvételin kiderült számomra, hogy egy nagyon muzikális fiú, de zenei hallása és ritmusérzéke is csiszolásra szorul. Megnyerő volt számomra eltökéltsége a trombitatanulás iránt, pedig fizikai adottságait még nem találtam alkalmasnak arra sem, hogy a hangszert tartsa huzamosabb ideig. Látva elszántságát indítványoztam az iskola vezetősége felé, hogy vásároljunk egy zsebtrombitát, aminek felépítése segíthetné Kristófot a hangszeres tanulmányai elkezdésében. Testalkata növekedésével, fizikuma erősödésével arányosan, három éve a normál „B” trombitát használjuk.

Hihetetlen lelkesedéssel kezdtünk neki a közös munkának, és elmondhatom, hogy a mai napig megmaradt töretlen szorgalma, kitartása. Jó értelmi képessége megmutatkozik közismereti érdemjegyein is. Minden hangverseny, verseny, bármilyen fellépés óriási motivációval hat rá. Már két alkalommal vettünk részt, a Pest Megyei Rézfúvós versenyen, ahol 2011-ben becsülettel állt helyt, nem törte le, hogy nem részesült helyezéssel. 2013-ban már harmadik helyezést ért el trombita II. korcsoportban.

Egészséges versenyszellemén túl többször érzek részéről túlzott megfelelési kényszert. Ez sajnos sok esetben a gyakorlásán is megmutatkozik abban az értelemben, hogy mindent első ízben, tempóban, sőt tempó felett akar eljátszani.

Ritmusérzéke sokat fejlődött, mára már a nehezebb ritmikai feladatokat szinte azonnal értelmezi. Zenei formálás szempontjából többször segítségre szorul, de ez úgy gondolom, általános ebben a korosztályban. Ugyanakkor sokszor ösztönösen ráérez egy-egy zárlat vagy zenei mondat megformálására.

Levegővezetése jónak mondható, bár sok esetben kontrolálásra szorul. Egy-egy rossz levegővétel következtében előszeretettel használja a torkát a levegő préseléséhez, amit azonnal megbeszélünk és javítunk.

Szájartásbeli ansatz problémái az alsó áll felhúzásából adódnak, a magasabb regiszterek elérése végett. Ezzel napi szinten kell foglalkoznia, amit meg is tesz, és a tanórákon is mindig szánunk időt e probléma javítására, így egyre ritkábban fordul elő.

Hangindításai, a nyelv használata az artikuláció segítségével jónak mondható, de folyamatos fejlesztést igényel.

Jó zenei alkalmazkodó képessége megmutatkozik a zongorás próbák, fellépések alkalmával. Két éve a Gödi Ifjúsági Fúvószenekar oszlopos tagja.

Reflexió

Kodály Zoltán mondta: „A rossz tanár harminc éven át harminc évjáratból öli ki a zene szeretetét”. Úgy gondolom, hogy a zene önmagában nem, csak egy jó zene/hangszeres tanár segítségével képes a tanuló személyiségét fejleszteni. Azt vallom, hogy talán ez az egyik legfontosabb tanári kompetencia.

A jó tanár tudjon példaként szolgálni tanítványai számára. Olyan mintát adjon, olyan értéket közvetítsen, amellyel a tanuló személyisége fejleszthető. Ismerje növendéke családi, környezeti háttérét, szabadidős tevékenységeit. Minden találkozásnál szánjon időt személyes jellegű beszélgetésre a növendék igényei szerint. Teremtsen olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek elősegítik a tanuló értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését. Tudjon elmélyülni a tanuló személyiségében, teremtsen olyan légkört, ahol érezhető és kifejezhető az odafordulás, érzelmi melegség. Mindezek eléréséhez nagyfokú empátiával is kell rendelkeznie.”Ha már nem emlékszünk rá, milyen egy szívderítő zenei élmény, nagyon könnyen elveszíthetjük azt az utat, ami a gyerekeket vezetné ilyen élményhez”¹ Ezen gondolatok tudatában végzem tanári hivatásomat, mely életem szerves része. Tanítani új és újabb generációkat, hogy átadhassam a tudást, s legfőképp az élményt, melyet újra élek magam is, nap mint nap, zenélés közben.

Reflexiómat Kodály Zoltán szavaival zárom, mely számomra örök érvényű.

„Akiben van tehetség, köteles azt kiművelni a legfelsőbb fokig, hogy embertársainak mennél nagyobb hasznára lehessen. Mert minden ember annyit ér, amennyit embertársainak használni {...} tud. Az igazi művészet az emberiség emelkedésének egyik leghatalmasabb eszköze, s aki azt minél több embernek hozzáférhetővé teszi, az emberiség jótévője.”

¹ Parlando 1998. 1-2. szám Jean Sinor: Ki a jó zenetanár 5.

2. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése

A Gödi Ifjúsági Fúvószenekar egy szakmai napja

A nap menete:

07.30- 09.00.	Ébresztő, reggeli
09.00.-10.00.	Fafúvós szólampróba
10.00.-11.00.	Trombita szólampróba
11.00.-12.00.	Mélyrész és ütő szólampróba
	Henk van Lijnschooten: VIVA LA MUSICA
	• Mindhárom szólampróbát hangolással, bemelegítéssel, hangképzéssel kezdünk • Új darab lévén tempó alatt átjátsszuk a hangokat, esetenként egyenként • Megbeszéljük a mű szerkezeti felépítését, hol van visszatérés, főtéma, melléktéma, kíséret • Frekvenciált, nehezebb részeket külön gyakorlunk • Már a lassú tempó ellenére is fokozottan figyelünk a ritmikai pontosságra, dinamikai jelzésekre, dallamvezetésre, szólamon belüli intonációra
12.00-13.00.	Szabad program
13.00.-14.00.	Ebéd
14.00.-15.00.	Csendes pihenő, szabad program
15.00.-16.30.	Közös strandolás, vízipiciklizés
16.30.-19.00..	Összpróba
	Henk van Lijnschooten: VIVA LA MUSICA
	• Tempó alatti összejátszás zenei témák szerint, részenként. • Főtéma átvezetése egyik szólamból a másikba, külön gyakorlása • Főtéma alatt megszólaló ellentéma pontosítása együttlétszám közben • Szólamok közötti dinamikai különbségek megbeszélése, arányainak beállítás • Tempó alatt a teljes mű eljátszása

- Megbeszéljük, hogy a másnapi szólampróban is ezzel a darabbal fogunk foglalkozni, közelítve az eredeti tempóhoz

17.30.-18.00. szünet

18.00.-19.00. A már megtanult darabok ismételése.

Carl Teike: Üdvözlét-Induló

J.Brahms : I. Magyar tánc

Hans Kamp: Happy Days in Dixieland

J.Vejvoda: Rosamunde

Tedd Huggens: Fascinating Drums

- Felmerülő hibák javítása
- Tempótartás, tempóváltás pontosítása
- Esetleges intonációs hibák javítása
- Dinamikai árnyalatok elmélyítése

19.00.-20.00. Vacsora

20.00.-21.00. Közös beszélgetés

21.00. Pihenés

2. ábra Zenekari közös élmények

Reflexió

Azért kezdtem e kompetenciát egy teljes fúvószenekari nap bemutatásával, mert meggyőződésem, hogy a közös zenélés adta felemelő élmény mellett, a legnagyobb közösségformáló erő, ha együtt töltünk el egy hetet szabadidős tevékenységekkel fűszerezve.(2. ábra) Az együtt töltött idő alatt jobban megismerik egymást, megtanulnak alkalmazkodni, formálódik empátikus képességük, befogadóbbak lesznek, szociális kompetenciájuk fejlődik. A hagyományos tanár –diák kapcsolatból némileg kilépve, egy személyesebb kapcsolat alakul ki a gyerekekkel, ami nagy hatással van a közös munka sikerére.

A Gödi Ifjúsági Fúvószenekar 2005 decemberében mutatkozott be először közönség előtt. Akkor még alacsony létszámmal, kis repertoárral, de annál nagyobb lelkesedéssel. 2008. nyarán már részt vettünk a balatonfüredi Térzene Fesztiválon, ami előtt a Balaton partján szerveztünk egy pár napos felkészülési tábort. Annyira jól sikerült mind szakmai, mind közösségi élmény szempontjából, hogy nem volt kérdés a jövővel kapcsolatosan e tevékenységi forma folytatása. Meg kell vallanom, hogy nagy hatással volt rám a gyerekek lelkesedése és öröme.

3. ábra Szólam és összpróba a táborban

A következő években nyaranként egyhetes táborokat szerveztünk,(3.ábra) ahol különböző fesztiválokra, külföldi szereplésre készültünk, de előfordult olyan is, amikor elsődleges cél az együtt eltöltött idő volt, és a repertoár bővítése is motiválta az együttest. A szakmai előrelépés szempontjából elmondhatom, hogy egy hét alatt annyit képes fejlődni az együttes, mint a tanév során három- négy hónap alatt. Azt hiszem ez érthető, mivel a tanév során heti két órában egy alkalommal történő próbák, nem hasonlíthatóak össze egy hétnapos intenzív gyakorlással. Továbbá a tanév alatt

óhatatlanul előfordulnak hiányzások, míg a tábor ideje alatt teljes létszámban tudunk együtt zenélni.

A zenekari tagok száma évről évre növekszik. A lemorzsolódás minimális, legnagyobb öröömre a már egyetemre járó, vagy a már dolgozó volt növendékeim is visszajárnak, és töretlen lelkesedéssel vesznek részt a próbákon. Ezzel példát mutatnak a legkisebbeknek, akik épp belecsöppentek a közösség munkájába, életébe. Sokszor a nagyobbak segítik a fiatalabbakat, a könnyebb beilleszkedés érdekében. A zenekaros gyerekek szülei boldogan támogatják az együttest. Bármilyen probléma, megoldandó feladat merül fel, mindig számíthatok rájuk. Ezáltal ők is közelebb kerültek egymáshoz, közöttük is kialakult egy szoros baráti viszony. Gyakran elkísérik a zenekart fellépésekre, de még külföldi utazásaink során is többen részt vettek segítőként.

4. ábra Fellépések a tábor után

Fontosnak tartom a hangversenyek, fellépések szervezését, mert ez az egyik fő motiváció az együttes számára. (4. ábra) Éves szinten 14-15 fellépése van a zenekarnak, melyek közül több már hagyománnyá vált. Ilyenek például a városi ünnepségek (okt.23., márc.15., aug.20.), az iskolai rendezvények (karácsonyi hangverseny, családi nap, évzáró ünnepség). Ezek mellett folyamatosan kapunk felkéréseket, meghívásokat különböző fesztiválokra, eseményekre.

A zenekar a következő tanévben 10 éves jubileumát ünnepli, amire már most elkezdett lélekben is készülni mindenki. Ez mindennél jobban tükrözi, hogy mára egy nagyon erős, jól működő közösség kovácsolódott össze, amely előtt még rengeteg közös zenéléssel és élménnyel teli év áll.

3. A pedagógiai folyamat tervezése

Intézmény bemutatás az iskolában begyűjtött dokumentációs anyagokkal

AZ INTÉZMÉNYI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA

Az intézmény neve: **Gödi Németh László Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Az intézmény címe: 2132 Göd, Ifjúság köz 1-3.

Az intézmény OM száma: 032351

Az intézmény típusa: többcélú, összetett intézmény

Azért választottam Gödi Németh László Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola bemutatását a Pedagógiai folyamat tervezése című kompetenciához, mert példaértékű az a fejlődés és szakmai munka, amely a művészetoktatás terén zajlik.

Az iskola két köznevelési feladatot lát el. A több mint 100 éves hagyományokra visszatekintő felsőgödi általános iskolai oktatáshoz az 1995/96-os tanévben csatlakozott az alapfokú művészetoktatás. Így az intézmény profilja megváltozott, kibővült, színesebbé vált. Talán nem hangzik szerénytelenségnek kijelenteni, hogy az eltelt időszak alatt, az alapfokú művészetoktatás meghatározó eleme lett mind az iskolának, mind pedig a térség művészeti életének. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőképességet alapozza meg, illetve felkészít a szakirányú továbbtanulásra.²

² A Gödi Németh László Általános Iskola és Művészeti Iskola Pedagógiai programja 2013. 9.

Az általános iskola 8 évfolyamon 4-4 párhuzamos osztállyal működik. A tanulók létszáma eléri a 840-et.

Az alapfokú művészetoktatás területén a tanulók száma 528 fő. A növendékek legnagyobb hányada a helyben általános iskolába járó diákok közül kerül ki. A művészeti intézményrész azonban nyílt, így más általános iskolába járó, vagy már középiskolába elkerült tanulók is vannak szép számmal. Alapfokú művészetoktatás több helyszínen zajlik. A székhelyintézményen kívül további három telephelyen van nevelési munka.

A művészetoktatás területén 3 munkaközösség dolgozik:

- zeneismeret - billentyűs munkaközösség
- tánc- és képzőművészeti munkaközösség
- vonós – akkordikus – fúvós munkaközösség

Az alapfokú művészetoktatás művészeti ágai területi megoszlás szerint:

Székhely (Ifjúság köz 1-3.) : zeneművészeti ágon, táncművészeti ágon és képzőművészeti ágon folyik az oktatás.

Petőfi utcai telephely (Petőfi u. 48.) : zeneművészeti ágon tanulhatnak a gyermekek.

Pesti úti telephely (Pesti út 72.) : a táncművészeti képzésbe kapcsolódhatnak be az érdeklődő tanulók.

Kálmán utcai telephely (Kálmán u. 13.) : szintén táncművészeti képzés folyik.

Jómagam az alapfokú művészetoktatás trombitatanára vagyok szinte a kezdetektől (1997 óta). Mivel idekerülésemkor rézfúvós oktatás nem zajlott az intézmény falain belül, elmondhatom, hogy e terület fejlődése és eredményei a szakmai munkám gyümölcse, melyre mindig úgy gondoltam, hogy egy szerencsés dolog az életemben, ami nem sokaknak adatik meg. Ezért szeretnék kicsit részletesebben kitérni e terület sajátosságaira.

1997. november elsején kezdődött a munkaviszonyom Gödön, egy 25 fős furulya tanszakot vettem át elődömtől. Kezdetben tartottam ettől a feladattól, mert addig nem igazán mélyültem el a furulyaoktatás rejtelmeiben, de kénytelen voltam (örömmel) elkezdeni e hangszer gyakorlását, irodalma megismerését, amit a mai napig kamatoztatok.

Második félévtől sikerült beszerezni egy trombitát, melyre lett is jelentkező. Az elkövetkezendő években folyamatosan történt a rézfúvós hangszerek beszerzése, az igényeknek megfelelően. Gyakorlatilag nem volt olyan tanévkezdés, hogy hangszert tanulni vágyó gyerek ne kapta volna meg a lehetőséget a hangszerpark hiányosságai miatt, köszönhető ez természetesen az iskola mindenkori fenntartóinak, és a mindenkori intézményvezetés pozitív hozzáállásának. Mára sikerült elérni, hogy egy teljes rézfúvós tanszak hangszerparkja megtalálható az iskolában.

Mivel a kezdetekkor vonós (hegedű) és zongora tanszakokkal indult a művészetoktatás, a rézfúvós mellett fokozatosan, de mindig az igényeknek megfelelően beindult a fuvola-, klarinét-, gitár- és ütő tanszak is, majd a zeneművészet mellett elkezdődött a képző- és táncművészet képzése.

Mára az alapfokú művészetoktatás 12 évfolyamon (2 előképző, 6 alapfok, 4 továbbképző) folyik.

Néhány számadat a művészetoktatás sajátosságaiból:

Tanulócsoporthoz száma 64. Egyéni hangszeroktatás 11 féle hangszeren folyik.

AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS TANULÓLÉTSZÁMA 2013. OKTÓBER 1-JÉN 528 Fő					
SZÉKHELYEN: 437 FŐ <i>2132 Göd Ifjúság köz 1-3.</i>		TELEPHELYEN: 82 FŐ <i>Petőfi Sándor u. 48. szám alatti telephely</i>		TELEPHELYEN: 9 FŐ <i>Pesti út 72. sz. alatti telephely</i>	
ZENE-MŰVÉSZETI ÁGON TANUL	152	ZENE-MŰVÉSZETI ÁGON TANUL	82	-	-
KÉPZŐ- ÉS IPAR-MŰVÉSZETI ÁGON TANUL	187	-	-	-	-
TÁNC-MŰVÉSZETI ÁGON TANUL	215	-	-	TÁNC-MŰVÉSZETI ÁGON TANUL	9

A tanulók jó része a művészetoktatáson belül több tanszak munkájában is részt vesz:

- Heti 2 órában tanul 11 fő
- Heti 4 órában tanul 328 / 321 fő 1 szakos, 27 két szakos
- Heti öt órában tanul 14 fő

- Heti hat órában tanul 20 fő / 19 fő 2 szakos, 1 fő 3 szakos
- Heti nyolc órában 42 fő / mindegyik 2 szakos
- Heti kilenc órában 6 fő / 2 szakos
- Heti tizenhárom órában 2 fő / 3 szakos

A számok is azt mutatják, hogy mostanáig óriási fejlődésen ment keresztül az alapfokú művészetoktatás Gödön.

Eleinte a lehetőségek függvényében kisebb kamaracsoportokat hoztam össze, (trombita trio, három trombita-egy harsona, stb.) majd a többi fúvós tanszak fejlődésével 2005 karácsonyán egy kis fúvószenekarnak mondható felállással sikerült bemutatkoznunk. Azóta rohamos léptékkal kezdett fejlődni mind a fúvószenekar, mind a rézfúvós fafúvós és ütő tanszak.

Mára 25 fős fúvószenekarral dolgozom heti szinten, mögöttünk van rengeteg fellépés belföldön és külföldön egyaránt, sok közös nyári tábor, utazás.

A 2008-ban megalakult mazsorett csoporttal közös munka indult, azóta több produkcióban is együtt lép fel a két együttes.

Természetesen több művészeti csoport működik az iskolában, mint ütős együttes, gitárzenekar, vonós zenekar, ezen kívül táncművészetén néptánc, és kreatív tánccsoportok.

2009 áprilisában kezdeményezésemre megrendeztük az első Pest Megyei Rézfúvós Versenyt, melyen közel száz rézfúvós növendék vett részt. Azóta hagyománnyá vált, így két évente a növekvő érdeklődésnek eleget téve megrendezzük.

Az iskolának több hagyományos rendezvénye van, a teljesség igénye nélkül csak néhányat említek példaként:

- Ifjúsági hangversenysorozatok
- Kiállítások, hangszerbemutatók és táncelőadások szervezése óvodásoknak
- Pest megyei ütőhangszeres verseny
- Országos rajzpályázatok és kiállítások
- Hagyományos adventi témahetek
- Tanári koncertek
- Karácsonyi hangverseny
- Családi Nap (ahol fellépési lehetősége van az összes művészeti csoportnak)

Reflexió

A művészeti tagozat elsődleges célja, feladata, a művészi kifejezőkészség megalapozása. Nagyon fontos, hogy az ide járó tanulók egy hagyományokra, értékekre épülő látásmódot elsajátítva felnőtt korukban aktív koncert-, színház- és múzeumlátogató, értékes és értéket közvetíteni képes emberekké váljanak

Meggyőződésem, hogy az egészséges személyiségfejlődés elengedhetetlen része a művészetoktatás. Szükség van „bázisokra”, ahol a gyerekek kibontakoztathatják kreativitásukat, szabadon alkothatnak és kifejezhetik művészi vénájukat. Manapság a modern kor vívmányai között felnőve még nagyobb szükség van a művészetek nevelő, személyiség fejlesztő hatására. Szorgalomra, kitartásra, tudatosságra, felelősségérzetre, következetes munkára nevel. Ezen célok elérése végett működik, és a művészeteket előtérbe állító rendezvények sokaságával próbálja feladatait megvalósítani a Gödi Németh László Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola.

4. A tanulók műveltségnek, készségeinek és képességeinek fejlesztése a tudás felhasználásával

Varasdy Frigyes - Nagyiván Éva - Sztán István : Trombitaiskola I. kötet elemzése, különböző szempontok alapján

Ebben a kompetenciában a Varasdy Frigyes-Nagyiván Éva-Sztán István : Trombitaiskola I. kötetét elemzem az alábbi szempontok szerint:

- a könyv taníthatósága/tanulhatósága
- megfelelése a gyermek életkorához, fejlettségi szintjéhez/előzetes ismereteihez/terhelhetőségéhez viszonyítva
- motiváló/érdeklődést felkeltő-e
- a tananyag felépítésének logikája, a tananyag mennyisége, feladatok, kérdések minősége
- a szemléltetés korszerűsége /képek, ábrák, színvilág/
- nyelvhelyesség/helyesírás/érthetőség

Varasdy Frigyes-Nagyiván Éva-Sztán István : Trombitaiskola I.

Ez a trombitaiskola 1986-ban látott napvilágot, és azóta az alapfokú trombitaoktatás tananyaga lett. Az első kötet az előképző és az első osztály követelményét foglalja magába.

Taníthatóságára jellemző, hogy kezdő tanár is nyugodtan haladhat sorban a gyakorlatokkal, mert nagyon logikusan a nehézségi szintre (ritmusképletek, hangterjedelem, zenei formálás) való tekintettel van felépítve. Természetesen minden fejezetben, tanulási szakaszban, lehetőséget ad a tanárnak, hogy szelektáljon a növendék képességeihez mérten, mely gyakorlatok maradjanak ki, illetve később tanulandók.

Tanulhatósági szempontból is jól felépített iskoláról beszélhetünk, hiszen már a bevezetésben kitér a légzés, levegővezetés fontosságára, igaz a tankönyv nem foglalkozik külön e témakörrel, de utalást tesz, mely forrásokból lehet hozzáférni különböző légzőgyakorlatokhoz. Az első rész a hangképzéstől kezdve a hangindítás, legato, staccato, játékmódon keresztül a szükséges hangkészlet (hangterjedelem) megtanulásáig, nagy súlyt fektet a zenei képzésre is, a funkcionális gyakorlatokon kívül gyermekdalokat, népdalokat és műzenei anyagot használ, melyeket a tanulók már előzőleg iskolai vagy óvodai tanulmányai folyamán megismerhettek.

Az iskola 9-10 évesen kezdő növendékeknek íródott, ezért ez a korosztály nagyon hatékonyan tudja használni. A korábban vagy később kezdőknek is természetesen egy alapiskola, de abban az esetben már a tanár feladata, hogy más iskolákból kiegészítse a tanmenetet, de arra is van lehetősége, hogy ezen iskolán belül gyorsabb mértékben haladjon.

Minden fejezet végén van zongora kíséretes dal, előadási darab, mely motiváló hatással van a gyerekekre, a kamarazene lehetősége miatt. Úgy gondolom ezekből lehetne több, főleg a hosszabb fejezeteknél, de ezt a hiányt is meg lehet oldani külső forrásból.

A képek, ábrák, szemléltetések véleményem szerint kissé régimódiak, a tankönyv elején négy darab fekete-fehér fénykép ábrázolja a helyes és helytelen testtartást. Ez némi hiányérzetet kelthet, tekintettel arra, hogy az általános iskolában milyen gyermekközpontú kép- és színvilágú tankönyvekkel lehet találkozni.

Viszonylag kevés nyomdahiba van benne, a 204 gyakorlatból 2-3. Ez nem zavaró, mert azonnal javíthatja a tanár.³

Reflexió

Zeneiskolai tanulmányaim alatt jómagam a Sződy László trombitaiskolából tanultam. Ezért a fent elemzett trombitaiskolával, tanítási gyakorlatom alatt kezdtem el megismerkedni. Úgy gondolom, előrelépés volt mind szerkezetileg, mind tartalmilag az alapfokú trombita oktatás fejlődésében. Amit mára már nem tartok korszerűnek, az az, hogy a zenei jelek, módosító jelek, jelképek, előadási és tempójelzések nem az adott gyakorlatoknál vannak magyarázva, hanem az iskola elején összeszedve találhatók. Az a tapasztalatom, hogy a gyerekek nem lapozgatnak a gyakorlás közben, lexikonszerűen, (hogy mit is jelent pl.: Allegro, vagy hogy nevezzük a „ < „ jelet) ezért hatékonyabb lenne, ha többszöri ingerhatás érné ezzel kapcsolatban a tanulót oly módon, hogy a magyarázatok az éppen előfordulásuk esetén lenne számukra érthető. Összegezve: szakmailag egy jól felépített trombitaiskolát használunk, de lehetne rajta korszerűsíteni, gyermekbarát szempontból, így 28 év elteltével.

5. Az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák fejlesztése

Számítógéppel segített tanulás

Zenei könyv, kotta adatbázisok:

www.8notes.com

www.classical-scores.com

www.free-scores.com

www.free-scores.com

www.imslp.org

www.justsheetmusic.com

www.oszk.hu

www.sheetmusicarchive.net

www.sheetmusicdirect.com

www.sheetmusicplus.com

Könyvesboltok, zeneműboltok, kiadók weboldalai:

www.alexandra.hu

www.amazon.com

³ Varasdy Frigyes, Nagyiván Éva, Sztán István Trombitaiskola 1. Editio Musica Budapest 1986.

www.bookline.hu

www.edition-peters.com

www.emb.hu

www.kotta.info

www.kottabolt.hu

www.kottanet.hu

www.libri.hu

www.lisztbolt.hu

www.musikalienhandel.de

www.schott.de

www.wiener-urtext.com

www.zenemubolt.hu

www.zenemubolt.hu

Zenei szervezetek, szakmai fórumok:

www.artisjus.hu

www.hangszereszszoetseg.hu

www.musicianswho.hu

www.mzmsz.hu

www.mztsz.hu

Zenei újságok:

www.fidelio.hu

www.gramofon.hu

www.gramophone.co.uk

www.musicianswho.hu

www.muzsika.net

www.parlando.hu

Hangszerboltok:

www.fontrademusic.hu

www.hangszerbolt.org

www.rose.hu

Online hozzáférhető könyvek, kották:

<http://books.google.hu/>

<http://library.thinkquest.org/5116/clarinet.htm>

<http://www.gutenberg.org/>

Hangversenyélet, színház, opera:

www.filharmonia.hu

www.mupa.hu

www.opera.hu

www.port.hu/pls/co/concert.index2

Video megosztó portál internetes rádió:

www.youtube.com

www.shoutcast.com

www.internet-radio.com/stations/classical

Kotta- és zeneszerkesztő programok:

Finale

Sibelius

Reflexió

Minden túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a mai ember életébe elkerülhetetlenül beépült a számítógép, és azzal együtt az internet használatának szükségesszerűsége. Mivel az én generációm nem úgy nőtt fel, hogy természetes velejárója volt a számítógép és internet használat a tanulási folyamatainknak, ezért külön öröm számomra, mikor idősebb növendékeim partnerként kezelve, tanítanak, ötletet adnak egy-egy weboldal keresésére ahol értékes zenei információk találhatók. A fent megadott weboldalak jó része mára számomra is használt oldalakká váltak. Diákjaimmal folytatott ez irányú beszélgetések, eszmecserék közben próbálok nekik rávilágítani arra a tényre, milyen előnyük van az előző generációkhoz képest e téren, és hogy használják az internet adta lehetőségeket minél többször zenei tanulmányaikkal kapcsolatban. Milyen egyszerű, dolog pár kattintással megtalálni egy meghallgatni kívánt zeneművet, vagy rátalálni egy valahol hallott és neki tetsző darab kottaképére, míg 15-20 évvel ezelőtt hosszadalmas kutatás után sem biztos, hogy meg tudta szerezni a tanuló, amit szeretett volna.

A zenei szervezetek honlapjai naprakész információt nyújtanak a szakmánkhoz kapcsolódó kérdésekről. A fórumoldalak kapcsolattartást biztosítanak a zenetanárok között. Tájékoztatás kapunk versenykiírásokról, koncertekről, szakmai kurzusok, előadások idejéről és helyéről.

Ma már a videó megosztó portálokra szinte bármilyen zeneműről találhatunk többféle előadók tolmácsolásában felvételeket, amik segítségével közelebb kerülünk egy-egy mű értelmezéséhez. Természetesen ajánlott ebben az esetben körültekintőnek lenni, mert nagyban befolyásolja az előadó személyisége a darab művészi minőségét. Ilyen esetekben pontosan meghatározom diákjaimnak az előadó személyét, akitől érdemes meghallgatni az adott zeneművet.

2010. novemberében részt vettem METRONOM Nonprofit Kft. szervezésében történő *Tartalmi változások a zene elméleti oktatásában* című 30 órás továbbképzésen, ahol külön fejezetet kapott a Sibelius kottaszerkesztő program megismerése, gyakorlati alkalmazása. Nagy segítséget nyújtott számomra és azóta is használom napi szinten a tanítás terén. Legyen az egy szólam kiírása partitúrából, vagy egy zenekari hangszerelés, speciálisan a Gödi Ifjúsági Fúvós Zenekar hangszerigényeihez, avagy a gyerekek hangszeres tudásszintjéhez mérten.

6. A tanulási folyamat szervezése és irányítása

Rézfúvós verseny szervezése, részvétel

5. ábra Rézfúvós verseny pillanatképei

2009. április 3-án rendezte meg iskolánk először a Pest Megyei Rézfúvós versenyt. Már korábban felmerült bennem a gondolat, a három évente megrendezett országos versenyek kapcsán, - ahol azt tapasztaltam, hogy sok a felkészült, rengeteg energiát, gyakorlást befektetett növendék, és közülük sajnos nem mindenki fér bele a felállított

keretszámba, csak az éppen legjobban teljesítők. Ezzel nincs is probléma, de úgy éreztem, hogy jó lenne egy fórum, ahol nem csak a nagyon kiemelkedő tehetségű növendékek kaphatnák meg a lehetőséget a nyilvános szereplésre, megmérettetésre, hanem bárki, aki szeretne, és hajlandó több energiát fektetni hangszeres tanulásába, mint egyébként.

2008 márciusában meghívást kaptam Gulyás László kollégámtól a Heves Megyei Rézfúvós Versenyre, ahol a szakmai, zenei élményen túl számos szervezési tapasztalat birtokába is jutottam. Akkor tudatosodott bennem, hogy egy ilyen rendezvény mennyire hiányzik a Pest megyei régióból, ezért felvettem az iskola vezetése előtt ezt a lehetőséget. Legnagyobb örömömre teljes mértékben támogatták az ötletet, és elkezdhettem a szakmai előkészítést.

Először Kovács Kálmánt /trombitaművész a váci Pikéthy Tibor Zeneművészeti Szakközépiskola tanára, elismert szaktekintély/ kerestem meg, akivel többször beszélgettünk, egyeztettünk a korcsoportok kialakításáról, a kötelezően játszandó darabok nehézségi (technikai, zenei) szintjéről. Azt gondolom, ez egy nagyon fontos része a szakmai előkészítésnek, mert a célhoz, hogy bárki jelentkezessen, meg kellett találni azt a határt a nehézségi szintekben, ami még elérhető, de nem is egyszerűen teljesíthető. Mivel a verseny a teljes rézfúvós családot magában foglalja, többször konzultáltam más hangszeres tanárral (harsona, tuba, tenor-baritonkürt, vadászkürt) a minél játszhatóbb, értékelhetőbb, a növendékek szempontjából szerethetőbb, kötelezően játszatott művek kiválasztásában.

Mint minden más rendezvénynek, anyagi vonzata is van egy ilyen versenynek. Kovács Gabriella művészeti igazgatóhelyettes rengeteg segítséget, támogatást és biztatást nyújtott számomra, mind az önkormányzattal (fenntartóval) való kommunikáció, anyagi támogatás (pályázat), mind pedig a civil szponzorok felkeresése, meggyőzése terén. Azt hiszem, a szervezés e területe áll tőlem a legmesszebb, de rá kellett jönnöm, hogy ez szükséges velejárója bármilyen verseny sikeres megrendezésének, amit nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Több hangszerkereskedéssel, céggel is felvettem a kapcsolatot, és mindenki üdvözölte az ötletet és támogatásáról biztosított, mely tárgyi jutalmak, vásárlási utalványok formájában nyilvánult meg. Sikerült két hangszer felajánlást is kapnunk fődíj gyanánt. Aktívan képviselték magukat a cégek a verseny napján is hangszerkiállítással. Lehetőségük volt a gyerekeknek hangszerek kipróbálására,

különböző tartozékok megismerésére, a tanár kollégák pedig kottaújdonságok között tallózhattak.

Felhívásunkat igyekeztünk Pest megye összes alapfokú művészetoktatási intézményéhez eljuttatni 2008 decemberében. Legnagyobb meglepetésünkre a megye 33 iskolájából 100 felett volt a jelentkezők létszáma, mely bizonyosságot adott, hogy igény van a rézfúvós szakmában egy ilyen jellegű találkozóra.

A jelentkezők létszáma újabb nehézség elé állított, mert egyértelművé tette, hogy egy helyszínen egy nap alatt képtelenség lebonyolítani az eseményt. Iskolánkban egy hangversenyekre alkalmas terem lévén, több alternatívát is számba véve úgy gondoltuk, hogy a képző- és iparművészeti ágon tanító kollégák segítségével a tornateremből is hangversenytermet varázsolunk. Így két helyszínen (külön a mélyrész és vadászkürt, valamint a trombitások - körülbelül 50-50 %-ban volt az arány-) párhuzamosan tudott zajlani a megmérettetés. Természetesen az ezzel járó plusz feladatokat – kétszer annyi zsűritag, zongoraszállítók szakemberekkel, zongorahangolás - is megoldottuk.

A szervezéssel párhuzamosan mint felkészítő tanár, egy teljesen más aspektusból is el kellett kezdenem az előkészítést. Fel kellett mérnem először magamban azon növendékek számát, akik mind korosztályuk, mind fejlettségi szintjükhöz viszonyítva sikerrel tudnának szerepelni egy ilyen versenyen. Ezen szempontok alapján 8 növendéket találtam alkalmasnak, és először mindenkivel külön beszélgettem, hogy világossá váljon számomra, mennyire lennének motiváltak. Legnagyobb öröömre egyöntetűen lelkesedéssel fogadták a lehetőséget annak ellenére is, hogy elmondtam nekik mennyi plusz energia ráfordítással fog járni. A félévi tanszaki hangverseny után volt alkalmam a szülőkkel is beszélgetni, akik látva gyermekeik lelkesedését, teljes támogatottságukról biztosítottak.

5 trombitás, 1 harsonás és 2 tenorkürtös növendékkal kezdtem meg a felkészülést. A kötelezően játszandó művek adottak voltak, ezért nagyon fontos volt, hogy minél hamarabb megtaláljuk mindenkinek a szabadon választható darabját. Két fontos szempont határozta meg a választást. Az egyik, hogy aktuális tudásszintjüket ne haladja meg a darab nehézségi szintje, a másik, hogy a növendék jelleméhez, karakteréhez közel álljon, szívesen, örömmel játssza.

A felkészülés első szakaszában nagyon fontosnak tartom a helyes gyakorlást. Az a tapasztalatom, hogy legtöbbször hiába beszéljük meg az órán, hogy mit hogyan (tempó, sorrend, különböző részek kiemelése, stb.), többnyire nem valósul meg az

otthoni egyéni gyakorlás által. Ezért arra kértem a növendékeket, hogy az első 2-3 órára csak az éppen aktuális hangképzés, skála, funkciós gyakorlatokkal készüljenek, az órán pedig közösen együtt gyakorolva kezdjük el az előadási darabok megismerését, nagy hangsúlyt fektetve a technikai részek tudatos elsajátítására, a zenei megformálás igényének kialakítására. Ahol találtam az interneten elfogadható hangzó anyagot, ott megbeszéltük az elérési helyeket, ahol nem, ott én játszottam fel zongora kísérettel, hogy komplex zenei élményt és képet kapjanak a művek egészéről, amit bármikor meg is hallgathatnak.

A rendszeres napi szintű gyakorlás igényét nagyon fontos, hogy elsajátítsák az állóképességük fenntartása és fejlesztése szempontjából is. Egy-egy családi hosszú hétvége által kihagyott gyakorlás után próbáltam megéreztetni velük, hogy mennyire fontos a rendszeresség. Az iskola jellegéből fakadóan, - egy épületben történik mind a közismereti és a zenei oktatás -, abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy nem okozott gondot a heti kétszer fél óra mellett más időpontokban történő találkozás, gyakorlás, kontrollálás.

A felkészülés következő szakasza a memorizálás. Úgy érzem, a rézfúvós oktatás területén megoszlanak a vélemények a kotta nélküli játék, előadásmód fontosságáról, célszerűségéről. Jómagam is többször kerültem és kerülök olyan helyzetbe, hogy engedek egy-egy növendék kottából játszani tanszaki hangversenyen vagy más rendezvényen, előtérbe helyezve a növendék érzéseit. Természetesen speciális helyzetekben, mint például egy verseny, ahol követelmény a kotta nélküli előadásmód, ezt nem lehet megtenni. Tanári pályám elején, amikor első versenyre való felkészülés közben először szembesültem a memorizálás problémájával, rá kellett ébrednem, hogy nem elég az adott eseményre azt kérni a növendéktől, hogy akkor tanulja meg kotta nélkül, mert az esetek nagy többségében nem fog sikerülni. Azóta már az első pár hang megszólaltatása után havi szinten kérek memorizálva feladatokat, mert fontosnak tartom a készség tanulását fejlesztését. Próbálok minden szinten támpontot adni, felhívni a figyelmüket a ritmikai, dallami hasonlóságokra, hogy a mechanikus és értelmező gyakorlás, memorizálás együtt legyen segítségükre. Ki könnyebben, ki nehezebben, ez nagy részben függ az egyéntől is, de sikeresen teljesítette időre (a verseny előtt 3 héttel) mindenki ezt a fontos követelményt.

A következő nem kevésbé fontos szakasz a felkészülésben a nyilvános fellépésre, a színpadi „rutin” megszerzésére való készülés. 8-9 kis hangversenyt szerveztem a versenyzőknek, ahol koncertszerűen adhatták elő műsorukat. Nagy

segítségemre voltak ebben az általános iskola énektanárai, akik mindig szívesen „áldoztak” egy –egy énekórát, hogy különböző osztályok, közönség előtt átélhessék a gyerekek a koncert- /verseny/ hangulatot. Az utolsó három „felkészülési” hangversenyt már a leendő helyszínen tartottuk, kértem tőlük, hogy alkalomhoz illő öltözékben (ahogy a versenyen is fel lesznek öltözve) jöjjenek, ezzel is minél jobban próbáltam közelíteni őket a várható szituáció érzéséhez, érzelmi felkészüléséhez. Több dolog miatt is nagyon fontosnak tartom ezt az időszakot. Egyrészt a jó szerepléshez szükséges egy színpadi biztonság. Ennek feltétele, hogy tudjon viselkedni a színpadon, tudja hogy és mikor hajolunk meg, mi módon hangoljuk a hangszert, hogy tud legjobban összhangba kerülni a zongorakísérővel, stb. Ezen kérdések, problémák mindegyikére választ kapnak és gyakorolhatják is, melyeket előtte és utána is megbeszélünk a játszott produkció esetleges javításain, fejlesztésein túl, a felkészülési koncerteken. Másrészt nagyban hozzásegítik a gyerekeket a lámpaláz megismeréséhez, leküzdéséhez, mely köztudottan sokat levon az előadás értékéből, ha nem tudják kezelni és elhatalmasodik rajtuk. A felfokozott izgalmi stresszhelyzet - nevezzük lámpaláznak - leküzdése, illetve csökkentése a még pozitív hatás mértékéig, nem könnyű feladat. Mindazon túl, hogy teljes mértékben kipihentnek és felkészültnek érezzük magunkat, fontos az érzelmi és pszichés ráhangolódás, tudatos feszültségoldás. Nem túl rég találkoztam az EFT módszerrel,⁴(Érzelmi Felszabadítás Technikája), mely a stressz levezetésére, feszültségek oldására szolgál. A módszer lényege röviden, hogy alkalmazása során akupunktúrás pontokat kopogtatunk az ujjaink segítségével, miközben kifejezzük azt, hogy mit érzünk egy adott probléma miatt. Az EFT technikát pszichológiai akupunktúrának is nevezik, mert hatásmechanizmusa nagyon hasonló azzal a különbséggel, hogy tű helyett gyengéd kopogtatást használunk a test különböző meridián pontjain, melyek hasonlatosak az akupunktúra által már több ezer éve használt pontokkal. Természetesen először magamon próbáltam ki ezt a módszert, és legnagyobb döbbenetemre működött. A szülőkkel való előzetes konzultációt követően, már növendékeimmel is használjuk ezt a feszültségoldó technikát.

A verseny napjára mindennemű szervezési feladat alól felmentést kértem és kaptam is. Fontosnak gondolom, hogy minden ilyen eseménynél a felkészítő tanár teljes egészében a növendékekkel, növendékekkel legyen. Már korán reggel közösen bemelegítettünk, mindenki a saját magának bevált gyakorlatokkal, majd megbeszéltük,

⁴ http://www.boldog-gyermek.hu/eft_gyerekeknek.html
http://www.human-health-andharmony.com/index.php?page=1EFT_for_children

ki mikor fog szerepelni, mikor hol leszek, ha valaki keresne. Öröm volt számomra, ahogy egymás fellépését figyelemmel kísérték szurkolva, egymást biztatva, a pár hetes felkészülés alatt különböző korosztályok között milyen mikro kulturális csoport jött létre. Minden növendék maximálisan teljesített. A trombita első korcsoportjában és a tenorkürt harmadik korcsoportjában sikerült az első helyezést elérni. Mindenkivel meg voltam elégedve, és ami a legfontosabb, hogy ők is önmagukkal, és azt éreztem, hogy pozitív élménnyel gazdagodtak.

Nem csak a díjazottak, hanem minden résztvevő gyermek kapott oklevelet és a képzőművészeti kollégák segítségével minden résztvevő egy kis tűzzománc medált is elvihetett emlékebe, mely a verseny emblémáját ábrázolta.

Az eredményhirdetés után, részben a zsűri tagjaiból álló Akadémiai Rézfűvós Kvintettet koncertje következett, ahol már megpihenve, ámulva hallgatták és elmerülhettek a professzionális rézfűvós kamarazenélés szépségeiben.

A nap végén szakmai fórumnak adott helyett az iskola ebédlője, ahol az összes felkészítő tanár, zongorakísérő és természetesen a zsűritagok részvételével, kötetlen beszélgetés formájában ki-ki elmondhatta, megbeszélhette a nap folyamán történt élményeket, szakmai kérdéseket, tanácsokat stb.

Rengeteg pozitív visszajelzés érkezett a szervezéssel és lebonyolítással kapcsolatban, természetesen volt egy-két építő jellegű kritika is, amiket orvosoltunk a következő alkalomkor. Talán a legörömtelibb visszajelzés az, hogy 2011 és 2013 tavaszán hasonló, vagy mondhatom nagyobb érdeklődés közepette sikerült megrendezni a II. illetve III. Pest Megyei Rézfűvós Versenyt, és készülünk 2015-ben a negyedikre.

7. A pedagógiai értékelés változatos eszközeinek alkalmazása

Fogadóóra vázlata, 2014. február 7.

2013 szeptemberében kezdte el trombita tanulmányait tanszakomon Cs. Dániel. Szülei kérésére találkoztunk személyesen 2014. február 7-én, és elmondták, hogy ki szeretnék íratni a fiukat a művészetoktatásról.

- Meglepett ez a jellegű téma, mert nem tapasztaltam erre utaló jeleket az órai munka során.
- Arra a kérdésemre, hogy mi az oka, az a válaszuk volt, hogy úgy érzik nem gyakorol gyermekük eleget otthon.
- Elmondtam, hogy én ezt nem tapasztalom, korosztályához képest az átlag felett teljesít, nagyon jó adottságai vannak mind zenei, mind fizikálisan a trombitatanuláshoz, és emiatt nem tartanám jó döntésnek a kimaradást.
- Elmesélték, hogy Dani otthon azt mondja, nem szeretne trombitázni.
- Kérdésemre, hogy ezt mikor mondja, azt a választ kaptam: akkor amikor szólnak neki, hogy gyakoroljon.
- Megkértem a szülőket, hogy várjanak e döntésükkel egy hetet, és figyeljenek arra, hogy egyszer se figyelmeztessék őt a gyakorlásra, én fogok szólni nekik, ha úgy érzem szakmailag nem teljesít.
- Tudtam, hogy Danival komoly gondok vannak magatartásilag az általános iskolában, elmondtam a szüleinek, hogy tudok róla, (mivel többször konzultáltam az osztályfőnökével Dani személyiségéről), de a trombita órán személyiségi problémái ellenére, nagyon jó kapcsolat alakult ki köztünk, úgy érzem elfogadott, és örömmel jár az órákra. Meg vagyok győződve róla, hogy pozitív hatással van személyiség fejlődésére a zenetanulás.
- A szülők elfogadták véleményemet, érveimet, és megnyugodva barátilag fejeztük be a beszélgetést.

Reflexió

Dani 9 éves, az általános iskola harmadik osztályába jár. Már zeneiskolába jelentkezése előtt többször találkoztam a nevével, egy-egy értekezleten, mint „problémás” gyermek. Meglepetésemre a készség felmérő felvételin, egy nyílt, érdeklődő, kedves, tisztán éneklő, jó hallású és ritmusérzékű fiút ismertem meg. Örültem, hogy trombitázni szeretne.

Szeptemberben az első órán nyilvánvalóvá vált számomra, hogy nem egy átlagos gyerek. Kezdetekben az órák fele beszélgetéssel, egymás megismerésével telt, ugyanakkor intenzíven, teljes figyelemmel vett részt a tanulási folyamatban is, így nem érződött teljesítményén, hogy időben kevesebbet tudtunk a hangszerrel foglalkozni. Időközben Danit SNI tanulóvá nyilvánították. Nála a pszichés fejlődési zavar a magatartására van hatással a tanulási folyamatban. Magatartászavarai, (durvaság, mások megsértése, rongálás, szabályok súlyos megsértése, tartósan ellenszegülő magatartás, gyakori vitatkozás felnőttekkel, dacos viselkedés), melyek az osztályfőnöke elmondása alapján az osztályközösségben hangsúlyosan megjelenik, a hangszeres órán viszont alig, vagy sok esetben nem is tapasztalható. Sokkal több figyelmet, elfogadást, dicséretet igényel, mint kortársai, amit folyamatosan szem előtt tartok. Ezért is tartottam volna nagyon rossz döntésnek, ha kimaradt volna e képzési formából. Úgy érzem mára barátsággá alakult kapcsolatunk, gyakran találkozunk tanórán kívül is, és lelkesen mesél az éppen őt foglalkoztató eseményekről, történetekről. Dani lelkesen jár az órákra, lelkiismeretesen készül, és láthatóan örömet okoz neki a hangszeres játék.

Szüleivel folyamatosan tartom a kapcsolatot, és már fel sem merül bennük a képzés abbahagyása. Inkább arról számolnak be, hogy Dani zenei tanulmányai hatással vannak magatartása fejlődésében is.

8. Szakmai együttműködés és kommunikáció

Hangszerbemutató óvodásoknak, 2013. december 4.

6. ábra Hangszerbemutató és hangverseny óvodásoknak

Reflexió

A Gödi Németh László Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola szerencsés helyzetben van abból a szempontból, hogy az évek folyamán nemhogy csökkent volna a művészetek iránt érdeklődő gyerekek száma, hanem épp ellenkezőleg, évről évre nő az iskolába jelentkezők száma. Egyre több szülő ismeri fel a művészeti nevelés fontosságát gyermekük egészséges személyiség fejlődése érdekében. Ez nagy részben köszönhető annak, hogy iskolánk évek óta szoros kapcsolatot ápol a város óvodáival. A képzőművészetben tanító kollégák évente szerveznek rajzpályázatot óvodásoknak, melynek díjkiosztása kiállítással és hangversennyel egybekötve történik. Néptáncos csoportjaink rendszeresen fellépnek az óvodában szervezett Mihály napi vásáron. Zeneművészeti ágon pedig évente tartunk hangszerbemutatóval egybefűzött

hangversenyt, ahol gyerekek játszanak az óvodásoknak. Mindezen tevékenységek sikeres megvalósításának feltétele a város óvoda vezetőivel és óvoda pedagógusaival való jó szakmai együttműködés és kommunikáció. Ebből kifolyólag csatoltam ehhez a kompetenciához egy hangszerbemutató hangverseny dokumentációit.

A Gödi Németh László Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola mindkét városi, önkormányzati fenntartású óvodával jó kapcsolatot tart fent. A Kastély Központi Óvoda Alsógödön található, ezért az iskolától való távolsága miatt, (5 km.) minden esetben, az óvodában tartjuk éves hangszerbemutató hangversenyünket. A Kincsem Óvoda Felsőgödön az iskolától 5 perc sétára található, így nem okoz problémát, hogy az óvodás gyerekek jöjjenek az iskolába.

A hangverseny közös gyermekdalénekléssel kezdődik, majd minden műsorszám előtt az adott hangszert tanító tanár kis beszélgetéssel, kérdésekkel, interaktívan, bevonva az óvodásokat is, vezeti rá a gyerekeket a hangszer sajátosságaira, e módon felkeltve az érdeklődésüket. Ezután a tanítvány koncertszerűen megszólaltat egy zeneművet, melynek mindig nagy sikere van. Próbálunk mindig olyan növendékeket szerepeltetni a hangversenyeken, akik még pár évvel azelőtt óvodába jártak. Ez saját növendékeinknek is egy jó lehetőség a nyilvános szereplésre, az óvodások pedig szembesülhetnek azzal, hogy milyen fiatalon el lehet kezdeni a hangszer tanulást. A koncert közös énekléssel zárul, majd lehetőséget biztosítunk a legkisebbeknek, hogy kipróbálhassák, megérinthessék a különböző hangszereket.

Azt gondolom, ezek a hangversenyek rendkívül nagy hatással vannak a gyerekekre, a majdani zenéhez, hangszer tanuláshoz való viszonyulásuk szempontjából.

9. Önművelés, elkötelezettség a szakmai fejlődésre

Számomra fontos az önművelés, a szakmai fejlődésem iránti elkötelezettség, hiszen 20 évvel ezelőtt megszerzett trombitatanári diplomám után újra beültem az iskolapadba, és a MA 60 tanári képzésben veszek részt. Az egy év alatt számos új információval lettem gazdagabb, jobban tudatosultak tanári kompetenciáim, sikerült eddigi tapasztalataimat értelmezhetőbb, felhasználhatóbb tudássá formálni. A képzés során számos, a trombitairodalom általam eddig nem játszott műveit sikerült megismerni, előadni. Az elmúlt években is nagy hangsúlyt fektettem hangszeres tudásom fejlesztésére, tekintettel arra, hogy 1997 óta vagyok a Váci Szimfonikus Zenekar első trombitása. Rendszeresen játszom szólistaként az évente megrendezett tanári hangversenyeken, esetenként városi ünnepségeken. Sokkal intenzívebb gyakorlással, több új előadási darab megtanulásával még nagyobb fejlődést éreztem ez év alatt. Tanári pályám kezdete óta, több szakmai továbbképzésen vettem részt:

- 2004. „A szép trombitahang- Módszertani továbbképzés”
- 2006. „A szép trombitahang- Hangszertechnikai és módszertani továbbképzés trombitatanároknak, a Davidson Method alapján”
- 2010. „Tartalmi változások a zene elméleti oktatásában”
- 2011. „Zenei munkaképesség-gondozás”

Természetesen ezek mellett számos versenyen, szakmai fórumon vettem részt, és a jövőben sem tervezem máshogy. Idén júniusban újra részt veszek a „Zenei munkaképesség-gondozás” című továbbképzési programon, mellyel újra tudom mélyíteni, kiegészíteni a már meglévő ismereteket. Munkám velejárója a friss szakirodalmak folyamatos figyelemmel kísérése.

2010-ben alakult meg a Váci Szimfonikus Zenekar rézfúvós tagjaiból az „Orchester Brass” rézfúvós kvintett, melynek első trombitása vagyok. Az együttes fő célja a fiatalabb nemzedék számára eljuttatni a rézfúvós hangszerek és a zene szeretetét.

7. ábra Ifjúsági hangverseny rézfúvós kvintettel

Több ízben volt alkalmunk ifjúsági hangversenyek keretében Vác, Aszód, Iklad, Göd, általános iskoláiban hangszerbemutatóval egybekötött ifjúsági hangversenyt adni. Ezt a hagyományt folyamatosan műveljük és ápoljuk.

Közelebbi terveim közt szerepel még elvégezni egy „Számítógép a zeneoktatásban” című tanfolyamot, mert úgy érzem, ezen a területen még sokat fejlődhetnék.

Úgy gondolom, egy hangszeres tanárnak lételeme kell hogy legyen a mindennapi gyakorlás, önképzés, mert csak így módon tud hiteles maradni tanítványai előtt.

Kodály 1954-ben a következő, Schumanntól idézett szavakkal zárta beszédét a Zeneakadémián. Ez számomra is tökéletes befejezésül szolgál.

„Es ist des Lernens kein Ende”

A tanulásnak nincsen

VÉGE.⁵

⁵ Parlando 1998. 1-2. szám Jean Sinor: Ki a jó zenetanár 10.

Függelék

1.számú.melléklet Rézfúvós verseny programfüzet /részlet/

I. Pest Megyei Rézfúvós Verseny

A trombitaversenyen a zsűri tagjai:

Kovács Kálmán trombitaművész
Sztán István trombitaművész
Molnár Zoltán trombitaművész

A mélyrézfúvós versenyen a zsűri tagjai:

Fejér András harsonaművész
Gál László kürtművész
Adamik Gábor tubaművész

Program

Trombitaverseny - Díszterem

Mélyrézfúvós Verseny - tornaterem

Megnyitó ünnepség 8.30-8.55 (tornateremben együtt)

I. korcsoport versenye	9.00-10.20	I. korcsoport versenye	9.00-10.15
szünet	10.20-10.40	szünet	10.15-10.35
II. korcsoport versenye	10.40-12.20	II. korcsoport versenye	10.35-11.50
ebédszünet	12.20-13.20	ebédszünet	11.50-13.00
III. korcsoport versenye	13.20-15.10	III. korcsoport versenye	13.00-14.30
szünet	15.10-15.30	szünet	14.30-14.50
IV. korcsoport versenye	15.30-16.30	IV. korcsoport versenye	14.50-16.30
szünet	16.30-17.15	szünet	16.30-17.15

Eredményhirdetés, díjátadás 17.15-17.45

Az Akadémia Kvintett koncertje 18.00-19.00 (tornaterem)

Szakmai fórum 19.00-20.00 (tanároknak, zsűrinek az ebédlőben)

Felhasznált irodalom:

Parlando 1998. 1-2. szám Jean Sinor: Ki a jó zenetanár 5.

A Gödi Németh László Általános Iskola és Művészeti Iskola Pedagógiai programja 2013.

Varasdy Frigyes, Nagyiván Éva, Sztán István Trombitaiskola 1. Editio Musica Budapest 1986.

http://www.boldog-gyermek.hu/eft_gyerekeknek.html

http://www.human-health-andharmony.com/index.php?page=1EFT_for_children

Wikipédia

Gödi Németh László Általános Iskola és
Alapfokú Művészeti Iskola KLIK 122013
2132 Göd, Ifjúság köz 1-3.
☎/☎: (27) 532-115
E-mail: godinemeth@invitel.hu
🌐: www.godinemeth.hu
OM: 032351

NYILATKOZAT

Alul írott Kovács Gabriella, igazolom, hogy Nyikes Róbert rézfúvós tanár
kollégám portfóliójában található fotó- és egyéb dokumentációk hitelesek.

Kovács Gabriella
Kovács Gabriella
művészeti igazgatóhelyettes

Göd, 2014. április 16.